

Volgens recent onderzoek helpt klappen in lettergrepen niet om foneembewustzijn bij jonge kinderen te ontwikkelen (Ukrainetz, Nuspl, Wilkerson & Beddes, 2010). Bestaan er meer onderzoeken die dit bevestigen? Kan een Engelstalig onderzoek met een kleine onderzoeksgroep gegeneraliseerd worden naar de Nederlandse taal?

Beantwoord door Thoni Houtveen en Anne Luc van der Vegt

9 februari 2016

KR.020

Kort antwoord

Naar het stimuleren van foneembewustzijn is uitvoerig onderzoek gedaan. Daaruit blijkt dat auditieve analyse en auditieve synthese essentiële voorwaarden zijn voor het leren lezen. Klappen in lettergrepen helpt daar niet bij.

Antwoord

Lettergrepen klappen wordt veelvuldig toegepast in de groepen 1 en 2 van de basisschool. Er is zeer veel onderzoek beschikbaar en in reviews samengevat waarin is aangetoond dat dit niet helpt om foneembewustzijn bij kinderen te ontwikkelen. De meest omvangrijke review die beschikbaar is, is de review van het National Reading Panel die in opdracht van het Ministerie van Onderwijs van de VS alle evidentie rond leesinterventies bijeen heeft gebracht (National Reading Panel, 2000).

Heel kort samengevat komen de bevindingen op het volgende neer:

In de kleutergroepen is een van de centrale vaardigheden het ontwikkelen van foneembewustzijn. Het klappen van lettergrepen (onder andere) ligt ver af van het ontwikkelen van foneembewustzijn. Daarom is het niet effectief en leidt het zelfs af van de te ontwikkelen vaardigheid. Het volgende (vertaalde) citaat vat het nog eens kort samen:

“Het kunnen opdelen van woorden in fonemen en fonemen kunnen samenvoegen tot woorden zijn de essentiële vaardigheden die van belang zijn voor het leren lezen (National Reading Panel, 2000; O’Connor, Jenkins, & Slocum, 1995). De instructie dient gericht te zijn op die twee fundamentele vaardigheden en minder aandacht besteden aan andere fonologische activiteiten (b.v. rijmen, lettergrepen klappen, fonemen weglaten of substitueren, etc.)” (Coyne, Kame’enui & Simmons (2001, p.65)

Het genoemde onderzoek (Ukrainetz et al., 2010) is dus zeker niet het enige waaruit blijkt dat klappen in lettergrepen niet helpt bij het leren lezen. Er is een grote hoeveelheid kennis op dit punt beschikbaar, waarover al in 2000 een gezaghebbende meta-analyse is gepubliceerd. Deze analyse is gebaseerd op diverse internationale onderzoeken en generaliseerbaar naar de Nederlandse situatie.

Geraadpleegde bronnen

Coyne, M. D., Kame'enui, E. J., & Simmons, D. C. (2001). *Prevention and intervention in beginning reading: Two complex systems*. Learning Disabilities Research & Practice, 16(2), 62–73

National Reading Panel (2000). *Teaching Children to Read: an evidence-based assessment of the scientific research literature on reading and its implications for reading instruction*. Bethesda, MD: National Institute of Child Health and Human Development.

O'Connor, R E.; Jenkins, J. R.; Slocum, A. (1995). *Transfer among phonological tasks in kindergarten: Essential instructional content*. Journal of Educational Psychology, Vol 87(2), 202-217.

Ukrainetz, T.A., Nuspl J.J., Wilkerson, K., Beddes. S.R. (2010). *The effects of syllable instruction on phonemic awareness in preschoolers*. Early Childhood Research Quarterly, 26, pp. 50-60

Meer weten?

[Lees hier het rapport van de National Reading Panel \(2000\)](#)

Over deze vraag

Opgesteld door: Thoni Houtveen en Anne Luc van der Vegt

Vraagsteller: orthopedagoog in het primair onderwijs

Onderwijssector: Primair onderwijs

Trefwoorden: Aanvankelijk lezen, beginnende geletterdheid

Referentie: Kennisrotonde. (2016). *Volgens recent onderzoek helpt klappen in lettergrepen niet om foneembewustzijn bij jonge kinderen te ontwikkelen (Ukrainetz, Nuspl, Wilkerson & Beddes, 2010). Bestaan er meer onderzoeken die dit bevestigen? Kan een Engelstalig onderzoek met een kleine onderzoeksgroep generaliseerd worden naar de Nederlandse taal?* (KR.020)

Dit antwoord is gepubliceerd op [Kennisrotonde.nl](https://kennisrotonde.nl). De Kennisrotonde is samen met NCO en Onderwijskennis een dienst van het NRO.